

souhlasně s čl. 283. něm., podle něhož se Rakousku a Německu ukládá, aby neodepřely svého souhlasu s ujednáními, jež mají býti uzavřena ve smyslu obecných mezinárodních úmluv poštovních a telegrafních s novými státy. Rozumí se, že též jinak účastní se naše republika oproti státům ústředním onoho postavení podle zásady největších výhod, jež v různých směrech jednotlivé předpisy hospodářské státům dohodovým vyhražují.

Důležitý rozdíl v tomto směru je však zase následkem zvláštního mezinárodního postavení našich příslušníků za války, pokud jde o smlouvy soukromé. Podle čl. 251. rak. a 299. něm. prohlašují se smlouvy mezi nepřátelskými státními příslušníky za zrušené od toho okamžiku, kdy právě strany staly se nepřátelskými. Z toho pravidla je ovšem řada výjimek, zvláště pokud jde o smlouvy pojišťovací; zvláště však může vláda státu dohodového, jehož příslušník je stranou smluvní, žádati, aby smlouva v obecném zájmu zůstala v platnosti. Naproti tomu v poměru mezi našimi a rakouskými příslušníky zůstávají všechny smlouvy v platnosti — vyjímaje smlouvy o prodeji zboží přes moře uzavřené před 1. lednem 1917 (čl. 268. rak., srv. i čl. 299. d. něm.).

Mírové smlouvy zavádějí též zásadu, že lhůty soukromoprávní a procesní se vypuknutím nepřátelství staví (čl. 252. a 253. rak., 300. a 301. něm.). Čl. 269. upravuje tyto předpisy pro vzájemné vztahy mezi příslušníky našimi a rakouskými tak, že přerušeni 'toto trvá místo „od počátku války' ode dne, který určí správním opatřením náš stát jako den, jímž počínaje vztahy mezi smluvními stranami staly se po právu nebo ve skutečnosti nemožnými', a že výraz 'po dobu války' má v těchto vztazích býti nahrazen výrazem 'po dobu mezi dnem právě zmíněným a dnem, kdy mírová smlouva nabude platnosti'.

Vzdání se patentu.

Rudolf Dominik.

Podle §. 26. č. 3. pat. z. zaniká patent, když majitel se ho vzdá. Vzdání se jest projev vůle oprávněného, který o svém právu rozhoduje, že má zaniknout.

Pojem vzdání se je vymezen v literatuře s dostatečnou přesností,¹⁾ takže definicí netřeba blíže se zabývat. Rovněž nepotřebuji snad zdůrazniti, že vzdání se patentu není zvláštním ústavem právním, pro který by platily odchylné zásady, nýbrž že nutno posuzo-

¹⁾ Srv. zejména Bächer, Revision des Verzichts begriffes v Iherings Jahrbücher, sv. 5., str. 258 a násl., Meissels, Zur Lehre vom Verzicht v Grünh. Z. 18, str. 665 a násl., Dernburg, Pandekten I., str. 192. Krainz I., str. 373, Mayr, str. 181.

vati ho dle zásad o vzdání se obecně platných, ač vyslovena i mí-
nění opačná.²⁾

Vzdání se patentu je právním jednáním. Vyžadují se tudíž k
jeho platnosti všechny náležitosti právních jednání, jež jsou:³⁾

1. způsobilost jednajících osob, a to způsobilost k právům, způ-
sobilost k právním jednáním a volná dispozice právy neb závazky,
o něž jde;

2. prohlášení vůle jednajících osob;

3. obsah, jenž jest možný a dovolený a spadá do oboru práva.

Schází-li některá z těchto náležitostí, je vzdání se neplatné,
t. j. projev majitele patentu, že chce zániku svého práva, nezpůsobí
účinků, které právní řád upíná na skutkovou podstatu vzdání se pa-
tentu. Zůstane tedy právně irrelevantním a nebude vzdáním se
projev vůle osoby nezpůsobilé, na př. nedospělého majitele patentu,
stal-li se bez spoluúčinkování zákonného zástupce, projev nezletil-
cův, vyjma případy §§. 151. a 246. o. z. o.⁴⁾ a p. Stejně nebude
vzdáním se, projeví-li kridatář, že se vzdává patentu opověděného
před vyhlášením konkursu,⁵⁾ jako bezúčinným zůstane tento projev
majitelův, když patent je zastaven neb zřízena jiná, t. zv. iura in re
aliena, anebo zahájen spor odnímací podle §. 29. pat. z. Nepříslušíť
v žádném z těchto případů majiteli patentu plná dispozice právem
patentním, pročež nemůže práva svého platně se vzdáti.

V literatuře uznává se tato zásada nesporně jen ohledně kri-
datáře; v obou ostatních případech projeveny odchylné názory.
Zejména zcela běžná je nauka, že majitel zastaveného neb jinak
»obtěženého« patentu může beze všeho práva svého se vzdáti. Po-
dle Adlera⁶⁾ je to dokonce zcela nepochybné; sporno jest pouze,
jaké účinky má vzdání se patentu na práva třetích, jež na patentu
vážnou.

Šuman,⁷⁾ Beck,⁸⁾ K'asanda⁹⁾ a j. míní, že vzdáním se
patentu zaniká nejen subjektivní právo jeho majitele, nýbrž i patent
sám jako předmět tohoto práva. Zároveň s patentem zanikají pak
všechna s ním spjatá aksesorní práva, která existenci patentu jsou
podmíněna: tak právo zástavní a jiná věcná i licenční práva. Je to
přirozený následek zániku obtížené věci. Vzdání se patentu činí
ho statkem obecným, věci extra commercium, která nedopouští dal-
šího obtížení.

²⁾ Šuman v oest. Pat. Bl. 1901, str. 557, Wenig, O patentní li-
cenci, str. 82.

³⁾ Tilsch, Obč. právo 1913, str. 141.

⁴⁾ Bettelheim, Das Recht des Erfinders, str. 290, Munk, Pat.
Ges., str. 119.

⁵⁾ Munk l. c.

⁶⁾ Oest. Pat. Bl. 1901, str. 713.

⁷⁾ na u. m.

⁸⁾ Pat. R., str. 238.

⁹⁾ Právn. Rozhledy III., str. 201.

Stejně vyslovuje se A b e l:¹⁰⁾ Zástavní právo a jiná iura in re aliena vyžadují ke svému vzniku i svému trvání existenci právního objektu, na němž vážnou. Vzdáním se patentu stává se dosavad chráněný vynález statkem obecným, neschopným přivlastnění. Co na vynálezu pro obor práva bylo významným, zničuje se vzdáním se patentu právě tak, jako věc tělesná fysickým zničením. A jako vlastník zastavené věci movité zruší právo zástavní, zničí-li věc, tak i majitel patentu zničí všechna břemena, vzdá-li se patentu.

Téhož názoru je B e t t e l h e i m,¹¹⁾ připouští nepatrnou výjimku pro případ z a b a v e n í patentního práva, tedy ohledně t. zv. soudcovského zástavního práva, s nímž spojen je zákaz zcizení a dispozice. Tehdy není vzdání se dovoleno, a potrvá nejen právo zástavní, nýbrž i samo právo patentní.

Jinak A d l e r.¹²⁾ Podle něho nelze sice zásadně nikomu brániti, aby práva svého se nezřekl, avšak zřeknutím se maří jen své oprávnění vlastní. Věta »nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet« platí i v tom znění, že nikdo nemůže práva svého se vzdáti v širším rozsahu a s obsáhlejší účinkem než stačí jeho vlastní právo, poněvadž nikdo není s to platně disponovati právy cizími. Vzdání se má tedy v zápětí jen zánik subjektivního oprávnění majitele patentu, avšak patent sám trvá dále, pokud je stížen věcnými právy a výlučnými licencemi cizími. Výjimka platí pro licence prosté; ty nebrání zániku patentu, poněvadž jejich obsah zánikem patentu zůstává nedotčen.¹³⁾

Právní poměry vyvolané vzdáním se patentu nejeví ostatně žádných zvláštností. Podobný případ může nastati na základě §. 451. o. z. o., anebo §. 51. knih. z.; rovněž na základě §§. 63. a 64. knih. z. tím, že hypoteka pro neplatnost byla vymazána, avšak požívací právo v dobré víře k ní nabyté dále trvá. Závažnou analogii poskytuje též § 264. horního zák., podle něhož vzdání se nemá bezprostřední síly zrušiti práva třetích. Právní situace v obou případech velmi jsou si podobny: jak při vzdání se obtíženého práva k děláni hor, tak při vzdání se obtíženého patentu jde o právo, které — neobtíženo jsouc — vzdáním se zaniká; v obou případech vyžaduje se k účinnosti vzdání se, aby oznámeno bylo příslušnému úřadu; v obou případech náleží tomuto úřadu, aby v evidenci měl trvání práva a vyznačil případný jeho zánik v knihách veřejných. Patentní úřad má tedy v takovémto případě vzíti na vědomí vzdání

¹⁰⁾ Jur. Bl. 1903, str. 22 sep.

¹¹⁾ str. 291.

¹²⁾ Civil. Erörterungen zum Pat. Reg., str. 145 a v oest. Pat. Bl. 1901, str. 715 a násl.

¹³⁾ Tuto podivuhodnou výjimku dokládá A d l e r, cit. str. 142, ještě podivuhodnější větou: »Der Inhalt der Lizenzrechte freilich kann auch nach dem Untergange des Patentes ausgeübt werden, aber ein Lizenzrecht besteht nicht mehr.«

se majitele patentu a odmítnouti pozdější jeho dispozice, avšak — poněvadž patent sám nezanikl — má zánik jeho teprve tehdy vyhlásiti a do rejstříku zapsati, až nastane nějaký jiný důvod zániku, anebo až odpadnou práva na patentu vážnoucí a týž nyní sám musí zajíti.

S Adlerem bezvýhradně souhlasí Brunstein,¹⁴⁾ Coulon¹⁵⁾ a j. Jeho názor ve výsledku za správný pokládá též Wenig, rozšiřuje však výjimku, kterou učinil Adler pro licence prosté též na výlučné licence: ani ty nebrání zániku patentu, jehož se jeho majitel vzdal, poněvadž nejsou výlučnými právy věcnými, nýbrž jen druhem reálných služebností na vynálezu. Mimo to nezamlouvá se Wenigovi odůvodnění všeobecnou zásadou právní, jež (jako všechny takové zásady) jest příliš vratkou. Důvody, pro které vzdání se patentu stíženého výlučnými právy věcnými nemůže mítí plného účinku, t. j. nemůže zmařiti patentu, jsou po mínění Wenigově spíše »rázu právnícky technického, než právnícky ethického«. Útvar práva na právu je zvláštní kombinací právních poměrů právě tak jako solidární oprávnění; okolnost, že někdo má právo k výkonu cizího patentu vedle subjektu jeho, po případě s vyloučením tohoto, nemůže zůstatí bez vlivu na účinky dispozic, jež učinil tento subjekt.

Pozoruhodné je stanovisko Munkov¹⁶⁾ Ač prohlásil správně, že zástavní právo vážnoucí na patentu překáží vzdání se, což plyne již z podstaty zástavního práva a z §§. 331., 334. a 97. ex. ř., kloní se posléz přece k mínění Adlerovu, že vzdáním se zaniká subjektivní oprávnění majitele patentu, kdežto patent sám trvá dále jako objekt zástavní. Licence však — třeba výhradné a v rejstříku zapsané — nezadržují zánik patentu.

Nemohu souhlasiti s žádným z uvedených mínění. Konstrukce Šumanova i Abelova jsou hrubě materiální, pokud představují si, že zástavní právo lpí na nějakém právním objektu, jehož osud nerozlučně sdílí, s nímž trvá i zaniká. Mínění Adlerovo, podle něhož vzdáním se zaniká pouze vlastní oprávnění majitele patentu, patent sám však trvá dále jako *res nullius*, vede k nemožnému rozlišování subjektivního oprávnění a subjektivního práva (patent není přec ničím jiným než subjektivním právem!) a k pochybené konstrukci subjektivních práv bez subjektu. Analogie ze zákona občanského, knihovního a horního, již Adler se dovolává, nedokazuje ničeho, poněvadž uvedená ustanovení jsou výjimkami, jichž nelze analogicky použítí na jiné případy.

Všechna citovaná mínění chybují pak společně tím, že přes míru zdůrazňují právo majitele zastaveného patentu, zapomínajíce na jeho povinnosti: a přece pojem povinnosti pro právní-

¹⁴⁾ Patentreform. str. 52 a násl.

¹⁵⁾ Z. f. Not. 1901, str. 199.

¹⁶⁾ Pat. Ges., str. 120.

ckou konstrukci je mnohem důležitější. »Patent je zastaven« znamená, že jeho majiteli uloženy jsou určité povinnosti a že těmto povinnostem odpovídají určitá práva zástavního věřitele.

Jednou z nejdůležitějších povinností, jež na skutkovou podstatu zastavení patentu se upíná, jest povinnost majitelova strpěti, aby zástavní věřitel po dospělosti pohledávky žádal za soudní prodej (§ 461. o. z. o.) neb jiné zhodnocení zástavy a z výtěžku exekucí docíleného pro pohledávku svou se uspokojil (§ 447. o. z. o.). Tuto povinnost porušil by majitel patentu, kdyby svého patentu se vzdal: patentní právo by zaniklo, chráněný vynález stal by se statkem obecným, zmizel by majetkový objekt, na nějž by věřitel k uspokojení své pohledávky mohl sáhnouti, celé zastavení patentního práva bylo by illusorním. I když tedy majitel patentu projeví, že chce zániku svého práva, zůstane tento projev irrelevantním, nenastanou účinky, jež právní řád jinak se vzdáním se spojuje, dosavadní právní situace nijak se nezmění. To jest: právní řád neuznává v tomto případě vzdání se patentu, v z d á n í se z a s t a v e n é h o p a t e n t u n e n í p ř í p u s t n é.

Toto mínění zastával jsem již ve spisu svém »O zastavení práv z vynálezu« (Praha 1918, str. 78.). Nedošel jsem však souhlasu svého recensenta prof. W e y r a,¹⁷⁾ kterýž — poukazuje k nepopíratelné možnosti každého majitele patentu způsobiti zánik patentního práva nevýkonem nebo prostým neplacením patentních poplatků — projevil názor, že i majiteli zastaveného patentu jest volno práva svého se vzdáti. Avšak mezi vzdáním se a nevýkonem i neplacením je podstatný rozdíl, na nějž poukázal již K o h l e r.¹⁸⁾ Mimo to poskytuje právní řád zástavním věřitelům dostatečnou ochranu v obou poslednějších případech: proti neplacení ochrání se, že poplatky sami zapraví (§ 114. al. 7. pat. z.), proti nevýkonu ochrání se prozatímními opatřeními ve smyslu §§. 381. č. 2. a 382. č. 2. ex. ř. Jen proti vzdání se, připustíme-li je, nebylo by ochrany. Jí neskytá ani řád odpůrčí (nař. z 10. prosince 1914, č. 337 ř. z.). Jsouť právní jednání dlužníkova dotýkající se jeho jmění naříkatelna jen, když úmyslného poškození věřitelů dlužníkem zúčastnila se o s o b a t ř e t í (§ 2. cit. nař.), anebo když bezplatné nabytí ze jmění dlužníkova nezasluhuje právní ochrany (§ 3. cit.).

Zastaveného patentu nelze tedy se zřici. A z týchž důvodů nemůže oprávněný vzdáti se patentu, k němuž zřízeny licence a jiná t. zv. i u r a i n r e a l i e n a.

Se zásadou vyslovenou zde o speciálním případě nestojím osamocen. Ve znění širším: p o v i n n o s t í n e l z e s e v z d á t i, u z n á n a je v literatuře, třeba ne obecně.¹⁹⁾

¹⁷⁾ Časopis pro právní a státní vědu 1919, str. 290.

¹⁸⁾ Pat. R., str. 224 a násled.

¹⁹⁾ Viz na př. Meissels, str. 665: »Der Verzicht ist ein Aufgeben von Rechten. Wo es sich um Abschütteln von Pflichten oder von Rechten

Patentu nesmí se jeho majitel vzdáti též po zahájení sporu odnímacího podle §. 29. pat. z. Odnímací žalobou popírá se subjektivní právo dosavadního majitele patentu; nelze proto před rozhodnutím sporu připustiti jeho dispoic tímto právem.

Tak v podstatě Adler²⁰⁾ a Bettelheim;²¹⁾ podle Munka²²⁾ je právo vzdání se suspendováno až do právoplatného rozhodnutí sporu jen tehdy, když byla zapsána poznámka sporu ve smyslu § 25. pat. z.

Adler²³⁾ uvádí ještě jeden případ, kdy vzdání se majitele patentu »obmezeno je ve své účinnosti«. Byl-li totiž podán návrh na prohlášení patentu neplatným podle §. 28. č. 2. pat. z. a na naříkaném patentu vážnou práva licenční třetími poctivě nabytá a od roku v rejstříku zapsaná, jež poznámkou sporu nejsou stížena, nepředjídá vzdání se majitele pozdějšího patentu právům licenciářovým: licenciář může i nadále uplatňovati práva svá proti majiteli staršího patentu. —

Odchylného mínění jsou Bettelheim a Munk, kteří vzdání se zde bez výhrady připouštějí.

Ani jedno, ani druhé mínění nepokládám za správné. Jak vyloženo, nesmí se majitel patentu vzdáti svého patentního práva, zřídil-li osobám třetím licence, neboť nelze se vzdáti práv, s nimiž spojeny jsou povinnosti jejich majitelů. Jinak byl by licenciář — přes ochranu, již mu § 28. odst. 2. pat. z. poskytuje — vydán v šanc libovůli majitele pozdějšího patentu, kdyby mu bylo dovoleno po zahájení sporu zrušovacího patentu se vzdáti. Vzdáním se patent zanikne, chráněný vynález stane se statkem obecným, výkon práv licenčních je nemožný. Řízení zrušovací provede se arci bez ohledu na vzdání se mezitím nastalé²⁴⁾ a skončí buď tak, že pozdější — vzdáním již zaniklý — patent bude prohlášen za neplatný, anebo tak, že návrh na prohlášení jeho neplatným bude zamítnut. Pouze v prvním případě může licenciář za podmínek §. 28. odst. 2. pat. z. uplatňovati práva svá proti majiteli staršího patentu. Byl-li však

und Pflichten handelt, da liegt kein Verzicht vor, denn es ist dem Wesen der Pflicht durchaus entgegen, dass der Verpflichtete sie einerseits abschütteln könne.« A týž str. 670, pozn. 11: »Ist das Recht einem Dritten verpfändet, dann hat der Verpfänder allerdings nicht mehr ganz freie Dispositionsbefugnis und kann das Recht nicht beliebig vernichten.« Mayr, B. R., str. 181: »Verzichtet werden kann auf Rechte, Rechtsbefugnisse, rechtliche Befreiungen, Erwerbsmöglichkeiten. Aber immer nur auf etwas, was dem Verzichtenden Vorteil bieten würde, nicht auf Pflichten und Lasten, daher auch nicht auf Rechtsstellungen, mit denen Pflichten und Lasten für den Inhaber verbunden sind.« — Srv. též § 364. o. z. o.

²⁰⁾ str. 147.

²¹⁾ str. 292.

²²⁾ str. 116, 120, 138.

²³⁾ na u. m.

²⁴⁾ Bettelheim str. 195, Munk str. 132, Kohler str. 366; srv. též Adler str. 147 a cit. tam rozhodnutí.

návrh na zrušení později uděleného patentu zamítnut, poněvadž nebylo zde důvodu §. 28. č. 2. pat. z., nemá licenciář na majitele staršího patentu žádných nároků, a práv svých nadále vykonávati nemůže, poněvadž pozdější patent vzdáním se jeho majitele již dávno zanikl.

Již tato stručná analýsa uvedených mínění ukazuje jejich neudržitelnost. Rozporu, do něhož se dostaly, lze se vyhnouti jen důsledným setrváním na zastávané zásadě, která nepřipouští vzdání se patentu.

Důležitou náležitostí každého právního jednání jest, aby v úle jednání bylo řádně projevováno. Právní řád stanoví často určitou formu, kterou se projev vůle udáti má. O formě, jíž oprávněný projeviti má, že se patentu vzdává, nepředpisuje zákon zásadně ničeho. Z poslední věty §. 26. pat. z. («v případě vzdání se zaniká patent dnem následujícím po oznámení vzdání se patentnímu úřadu») plyne však, že majitel patentu má příslušné rozhodnutí své oznámiti patentnímu úřadu, jinými slovy, že projev oprávněného jen tenkrát právně jest účinným, když stal se za spoluúčasti patentního úřadu.²⁵⁾ To odpovídá také obecné zásadě, kterou vyslovil již právník římský²⁶⁾ a která theoreticky napořád se uznává.²⁷⁾

Majitel patentu má tedy písemně jednoduchým podáním²⁸⁾ nebo ústně k protokolu oznámiti patentnímu úřadu, že práva svého se vzdává. Patentní úřad vezme vzdání se oprávněného na vědomí, poznamená je v patentním rejstříku a vyhlásí v patentním listě.²⁹⁾

K účinnosti vzdání se není však potřebí, aby toto řízení bylo provedeno; jedinou podmínkou jest, že projev majitele patentu oznámen byl patentnímu úřadu.

Účinky vzdání se jsou různé podle toho, je-li majitelem patentu osoba jediná či více a vzdal-li se oprávněný všech svých práv z vynálezu, neb jen některých z nich.

I. Vzdá-li se jediný majitel svého práva v celém rozsahu, patent zanikne. To jest: chráněný vynález stává se statkem obecným a každému je volno předmět tohoto vynálezce vyráběti, v oběh uváděti, prodávati, upotřebiti, zkrátka ve všech směrech ho-

²⁵⁾ Bettelheim str. 289, Šuman na n. m., Altschul J. Bl. 1919, str. 330.

²⁶⁾ Ulpianus libro XII ad edictum: isdem modis res desinunt nostrae esse quibus adquiruntur (l. 1 D pro derel 41, 7).

²⁷⁾ Krainz str. 374, Unger str. 181.

²⁸⁾ Adler, str. 145, vyžaduje listiny s legalisovaným podpisem oprávněného; názor tento nemá v zákoně opory.

²⁹⁾ Bettelheim na n. m

spodářsky zužitkovati.³⁰⁾ Podle §. 26. odst. 3. č. 7. pat. z. nastává tento účinek dnem následujícím po tom, kdy vzdání se oznámeno bylo patentnímu úřadu, t. j. po tom, kdy oznámení oprávněného došlo podatelny patentního úřadu (srv. § 2. nař. z 15. srpna 1898 č. 159 ř. z. o jednacím řádu pat. úřadu).

2. Jinak má se věc, vzdá-li se svého práva jeden z několika majitelů patentu. Běžná nauka, podle níž přísluší každému z více spolujatelů určitá kvota či ideální podíl na patentu, mluví zde o »částečném vzdání se ve smyslu subjektivním«.

Poněvadž vzdání se jest jen zvláštním případem zcizení, jest každý ze společníků na základě svého práva zcizovacího (§ 829. o. z. o.) oprávněn, vzdáti se svého podílu na patentu. Toto vzdání se nemůže však způsobiti zánik celého patentu, ježto tak mohl by každý jednotlivý společník — proti zákazu §. 828. o. z. o. — disponovati právem ostatních společníků. Zanikne tedy v tomto případě pouze subjektivní právo vzdávajícího se společníka, nehmotný objekt právní trvá však dále a nastává t. zv. akkrescence ve prospěch ostatních podílníků patentu: vzdáním se uprázdněná kvota práva patentního přirůstá ostatním společníkům v poměru jejich podílů. Přirost nastává ipso iure, t. j. aniž společníci prohlásili, že uprázdněnou kvotu přijímají, a cum onere, t. j. s uprázdněným podílem přecházejí na ostatní společníky též všechna břemena na něm váznoucí.

Tak učí Beck (str. 238 a násl.), Bettelheim (str. 68 a 290), Goldberger (str. 103), Munk (str. 119), Šuman (str. 559 a násl.), a s částečnou modifikací Benies.³¹⁾ Poněkud odchylná je konstrukce Abelova,³²⁾ ač i on v celku schvaluje nauku o přirostu. V literatuře německého patentního práva zastává mínění toto zejména Kohler³³⁾ a Gierke.³⁴⁾ Proti akkrescenci vyslovují se m. j. Seligsohn³⁵⁾ a Rosenthal.³⁶⁾

³⁰⁾ Munk str 120, Bettelheim str. 291, Šuman na n. m., rozhodnutí pat. úřadu ze 7. února 1902, č. 23.177 ex 1901 v oest. Pat. Bl. 1903, str. 179.

³¹⁾ Pat. Bl. 1901, str. 818: »War jedoch der verzichtende Teilhaber bei der Aussonderung seines Anteils mit einem oder mehreren der anderen Teilhaber in einem engeren hierauf bezüglichen Gemeinsamkeitsverbande gestanden, so wächst sein Anteil vorerst nur dem oder den Mitangehörigen dieser engeren Gruppe zu, dann erst sukzessive den Mitgliedern etwaiger nächstweiterer Gruppen und erst in letzter Linie allen Mitteilhabern des Patenten.«

³²⁾ Jur. Bl. 1903, str. 21 sep.: »Genau genommen tritt nicht Accreszenz ein, sondern ein »nullius in concursu diminui«, eine Erweiterung der rechtlichen Macht nicht durch Hinzuwachsen neuer Rechte, sondern durch gänzlichen oder teilweisen Wegfall einer der Ausübung dieser Macht hemmenden Beschränkung.«

³³⁾ D. P. R. str. 152, 225; H. B. str. 492.

³⁴⁾ D. Privatrecht str. 896.

³⁵⁾ Pat. Ges. str. 57, 94.

³⁶⁾ D. Pat. Ges. str. 94, 164.

Možnost akkrescence je sporná ostatně nejen v právu patentním, nýbrž při poměrech právního společenství vůbec. *Stubenrauch* (Com. 7 vyd. k § 829; jinak Com. vyd. 8. 1902), *Krainz II¹ § 239.*, pozn. 4.) a j., neuznávají akkrescence při vzdání se podílu práva spoluvlastnického; mají za to, že derelirkvovaná část jako »věc ničí« podléhá okupaci, kterou arci vykonají společníci zbylí. Naproti tomu míní *Randa* (Právo vlastnické, 6. vyd., str. 81), *Ihering* (Dogm. Jahrbücher X., str. 263), *Winiwarter* (B. R. III., str. 457), že podíl, jehož spoluvlastník naprosto se vzdal, ostatním ipso iure přibývá.³⁷⁾

Pojem akkrescence pochází z právovědy římské. Římané vybudovali akkrescenci jako zvláštní ústav právní plynoucí z podstaty spoludědického poměru. Principu universální succeſse odpovídalo, že každý z více dědiců povolán byl k celému dědictví a jen konkurencí spoludědiců zůstával omezen na přikázaný mu podíl (»concurso fiunt partes«). Jakmile však některý dědic odpadl, dostávalo se jeho podílu všem ostatním zbývajícím, právě jako když zůstavitel nevyčerpal ustanovenými podíly celé pozůstalosti.

Ze společenství v právu dědickém byl pojem akkrescence přenesen i na jiné poměry společenské, na př. poměr spoluvlastnický a j. Kdežto však Římané mluvili vždy o přírůstku části dědictví (*pars, portio hereditatis*), části společné věci atd. (tak vyslovuje se i západohal. obč. z. § 351 a náš o. z. o. v §§ 560 a násl.), opustila moderní právověda toto reální nazírání římských právníků a mluví již o »vzrůstu dědického práva«, o přírostu uprázdněné kvoty k ostatním právům dílčím a p. To svědčí arci naprostému nepochopení ducha římského práva a souvisí s celou dnešní konstrukcí subjektivního práva.

Subjektivní právo definuje se dnes běžně jako moc, panství oprávněného nad určitým předmětem zevnějšího světa.³⁸⁾ Předmětem může býti buď věc hmotná, statky nehmotné aneb i subjektivní práva. Moc nad týmž objektem může pak příslušet jednomu nebo více oprávněným subjektům. V tomto posledním případě »je právo k věci děleno« (*Randa*, *Vlastnictví* str. 80), každému z oprávněných přísluší jistá kvota, podíl, jisté právo dílčí.

Jednotlivý podílník může svým dílčím právem v mezích zákona samostatně disponovati, tedy také samostatně jeho se vzdáti. Učiní-li tak, zaniká jeho právo, ostatní práva dílčí však dále trvají, a vzniká pro panující nauku otázka, co stane se s uprázdněným podílem. Odpověď nepůsobí obtíží, římsští právníci ukázali cestu: uprázdněná část subjektivního práva přirůstá dílčím právům ostatních společníků.

³⁷⁾ Srv. k tomu již mínění *Ulpiano* v *Inst.* 2, 7, 4 a *Modestino* v *D* 41, 7, 3.

³⁸⁾ Stručnou kritiku této definice viz na str. 51 něho spisu »O zastavení práv z vynálezu«.

Normativnímu nazírání je představa o akkrescenci příp. dekrescenci práva naprosto cizí. Na skutečnost existence určitého společenství upíná zákon vznik určitých povinností a práv; jejich obsah je na počtu členů společenství a na změnách v počtu úplně nezávislý. Ať jsou společníci čtyři, tři nebo dva, mají právo nakládati společnou věcí po libosti, mají právo rozdělit si její užitky — není-li ujednáno jinak — rovným dílem a t. d. Neshledávám, že by zde něco přirůstalo, odpadalo nebo vůbec se měnilo. Ve skutečném světě nastanou arci značné změny, odpadne-li člen společenství. Je samozřejmé, že skutečné dělení užitků nebo věci samé při skončení společenství bude zcela jiné, jsou-li podílníci čtyři nebo dva, odpadne-li společník anebo přibude. A římstí právníci mysli-li právě na toto skutečné dělení. Jejich celá nauka o akkrescenci jest jen souhrnem pravidel o faktickém rozdělení pozůstalosti neb jiné společné majetkové massy. K faktickým událostem ve světě zevnějších nemůže však přihlížeti právnícká konstrukce theoretická a pro ni nemá pojem akkrescence žádného smyslu a významu. Jeť už sama představa z měny nemožná v nazírání normativním, nazírání statickém.

3. Podle § 26 odst. 2 pat. z. lze vzdáti se též jednotlivých částí patentu a udržeti patent platný v částech ostatních.

Zákon předpokládá zde — jako v §§. 15., 27., 28. a 29. — že předmět patentního práva, chráněný vynález, je reálně dělitelný a že i po odpadnutí jistých částí zůstává ještě vynález patentní ochrany schopný. Theorie nazývá tento případ »částečným vydáním se ve smyslu objektivním« a uvádí jako příklady vzdání se některého z více patentních nároků, omezení jediného patentního nároku, aneb vzdání se patentu kmenového s výhradou zachování patentu podružného a p.

Zákonná i theoretická konstrukce »částečného vzdání se ve smyslu objektivním« je vadná, poněvadž zase rekuruje k předmětu práva a přenáší změny tohoto předmětu nastalé v zevnějším světě na právo samo.

Na skutkovou podstatu udělení patentu upírá zákon celý komplex povinností a korrespondujících práv, označených souborným názvem »patentní právo v subjektivním smyslu«. Omezi-li oprávněný svůj patentní nárok neb vzdá-li se některého z více patentních nároků, vzdává se tím jen určitého subjektivního práva z tohoto velkého komplexu práv, zachovává si arci subjektivní práva ostatní. A právě tak při vzdání se kmenového patentu s výhradou zachování patentu podružného.³⁹⁾ Právo z podružného (dodatečného) patentu je samostatným subjektivním právem, jež má stejný obsah jako právo z patentu kmenového a právo patentní vůbec, a je možno zcela samostatně se ho vzdáti, ať už dříve než patentu kmenového⁴⁰⁾ či později anebo současně s ním.

³⁹⁾ O podružném patentu viz cit. spis můj str. 70 a násl.

⁴⁰⁾ Tak správně Munk str. 81.